

TEKI ŹRÓDŁOWE

Obraz stanu wojennego
w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Teki źródłowe

Muzeum Historyczne w Lubinie

Obraz stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Prezentujemy Państwu teleksy, jakie wysyłano z Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Legnicy (KW PZPR) do Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (KC PZPR). Opieramy się na zachowanych materiałach zdeponowanych w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, Oddział Legnica (AP Legnica). Numeracja wskazuje, iż nie wszystkie teleksy się zachowały. Aparat naukowy służy do dalszych prac poznawczych związanych z życiem codziennym w Zagłębiu Miedziowym, a także ma za zadanie ułatwiać odbiór dokumentu.

1982, styczeń 28
Teleks nr 47

AP Legnica, KW PZPR, sygn. 750
maszynopis

W dniu wczorajszym odbyło się posiedzenie plenarne WKKP. W czasie dyskusji podniesiono kilka spraw, które naszym zdaniem powinny być uwzględnione w decyzjach podejmowanych na szczeblu centralnym. Są to następujące propozycje:

1. W celu wyeliminowania możliwości wręczania łapówek w bankach należy w przepisach zlikwidować tzw. „widełki” przy przyznawaniu pożyczek na określony cel. Należy wyznaczyć tylko jedną, górną wysokość, a wówczas pożyczkobiorca będzie mógł sam decydować o wysokości kwoty i w ten sposób uniezależni się od urzędników, którzy obecnie mogą przyznać więcej lub mniej pieniędzy. To samo dotyczy okresu wyczekiwania na zakup określonych artykułów w składnicach maszyn. Petent winien dokładnie wiedzieć (np. za 2 lata), kiedy będzie mógł dokonać zakupu, a czas oczekiwania nie może być uzależniony od decyzji urzędnika.
2. W zakładach pracy występują ciągle „kominy” płacowe. Należałoby wprowadzić rygorystyczne przepisy mówiące m.in. o tym, że pracownicy o tym samym stażu pracy i podobnych kwalifikacjach nie mogą różnić się w płacach o 100%.
3. Proponuje się rozważenie możliwości zezwolenia (po dokładnej selekcji) na działalność niektórych związków zawodowych (np. ZNP).

Ciekawe uzasadnienie – dla malkontentów rozpatrujących jeszcze dzisiaj wprowadzenie instrukcji BP o działaniu partii w stanie wojennym bez akceptacji całego KC – podał jeden z członków WKKP – „trudno wymagać, by w czasie, gdy dom się pali, gospodarz pytał kogokolwiek czy może wezwać straż pożarną”.

W ostatnim okresie notujemy nasilenie krytycznych głosów członków PZPR i organizacji partyjnych nt. braku informacji z Komitetu Centralnego o wykorzystaniu wniosków oddolnych. Towarzysze stwierdzają: „nie wiemy z czym KC wyszedł do rządu, czy zespołu poselskiego”, „jakie problemy KC załatwił”, „co dzieje się z naszymi wnioskami oraz propozycjami przesyłanymi przez instancje terenowe”. Generalnie należy stwierdzić, iż „doły partyjne” oczekują na informację w podniesionych wyżej kwestiach, w tym także na odpowiedź na wnioski zgłoszone w kampanii wyborczej.

Nadal komitety terenowe przekazują pozytywne opinie o wystąpieniu sejmowym tow. Jaruzelskiego. Jednocześnie wyrażana jest obawa czy uda się zrealizować to, o czym mówił premier. Aprobata dla wystąpienia Przewodniczącego Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego oraz zapewnienie o wsparciu działań WRON zmierzających do stabilizacji życia w naszym kraju wyraziło Prezydium ZW ZSMP w Legnicy na posiedzeniu w dniu 26 bm.

Do komitetów terenowych oraz na zebraniach partyjnych zgłaszana jest duża ilość uwag, postulatów i propozycji ze środowiska wiejskiego. Bardzo krytycznie oceniany jest brak towarów na sprzedaż wiązaną dla rolników oraz niewidoczna realizacja Wytycznych BP KC i Prezydium NK ZSL. Na zebraniach towarzysze pytają wprost: „ile zakładów do chwili obecnej przestawiło się na produkcję urządzeń dla rolnictwa? Prosimy ministra Wojteckiego o udzielenie odpowiedzi w telewizji”, „dlaczego nadal brakuje prostych narzędzi jak widły, pługi, brony, czy wydanie decyzji o ich produkcji wymaga wielomiesięcznych rozmyślań?”. Załogi PGR i SKR mówią: „znowu ktoś postawił sprawę na głowie, teraz sprzęt jest tylko dla rolników indywidualnych, a inni nawet prostych narzędzi nie mogą kupić. Jest to następna skrajność”, „skoro twierdzi się, że rolnictwo jest jedno, to dlaczego nie sprzedaje się sprzętu rolnictwu uspołecznionemu, a szczególnie RSP. My też produkujemy”.

Na zebraniach partyjnych powtarzają się następujące wnioski:

- umożliwić rolnikom zakupienie określonej ilości mięsa i przetworów za sprzedany państwu żywiec. Wyeliminuje to zjawisko uboju w gospodarstwach i spowoduje lepsze wykorzystanie mięsa,
- rozważyć propozycje uruchomienia małych masarni przy gospodarstwach uspołecznionych hodujących trzodę. Utworzenie takich masarni wydatnie obniży koszty produkcji wędlin (m.in. wyeliminuje transport).

W odpowiedzi na telex nr 171 z dnia 27 bm. informuję, że w województwie legnickim są 4 zakłady w zainteresowaniu KC. Oto opinie zebrane wśród załóg tych jednostek:

Huta Miedzi „Głogów”.

Z wypowiedzi wynika, iż załoga rozumie potrzebę podwyżki cen. Uważa się jednak, że niektóre ceny podstawowych artykułów spożywczych są zbyt wygórowane. Pozytywnie odebrano decyzję o podwyższeniu kredytów dla młodych małżeństw, z możliwością częściowego ich umorzenia.

W chwili obecnej nie notuje się żadnych trudności. Produkcja przebiega bez zakłóceń. Osiągane są dobre wyniki. Jako przykład mogą posłużyć efekty osiągnięte w dniu 27 bm. – produkcja miedzi konwertorowej 820 ton (plan 775 ton), miedzi katodowej – 700 ton (plan – 700 ton), miedzi wlewkowej – 200 ton (plan 200 ton). Plan produkcji kwasu wykonano w tym dniu w 130%.

Zakłady Górnicze „Rudna”, „Polkowice” i „Lubin”

Wśród załóg górniczych nie notuje się większych dyskusji o podwyżce cen żywności. Przeważają opinie, że była ona zasadna i nieunikniona. Zupełnie nie mówi się o zmianie cen opału i energii, ponieważ górnicy otrzymują rekompensatę. Bardzo duży niepokój wywołują tzw. „dzikie” podwyżki artykułów przemysłowych. Dyskusje i polemiki oscylują wokół kolportowanych informacji o wysokich cenach m.in. garniturów (12–14 tys.), koszul (1.500 zł), sprzętu domowego (300% wzrost). W związku z tą sytuacją górnicy proponują, by oficjalnie podane zostały ceny podstawowych artykułów przemysłowych (m.in. odzież, bielizna, obuwie, sprzęt gospodarstwa domowego) oraz by rząd postąpił tak, jak to zrobiono z cenami żywności.

Górnicy osiągają dobre wyniki w wydobywaniu miedzi. W ZG „Rudna” trwa usuwanie uszkodzenia szybu skibowego, a część załogi skierowano na „przymusowy” urlop. Bardzo dużym utrudnieniem w pracy jest brak części zamiennych (głównie z importu) do maszyn i urządzeń górniczych. Do najbardziej uciążliwych należą braki: akumulatorów, płynu hamulcowego R-3, łańcuchów technicznych, płytek hamulcowych oraz pasów klinowych. Dotkliwie odczuwane są również wyłączenia energetyczne. Wszystko to niekorzystnie rzutuje na atmosferę pracy i klimat wśród załóg górniczych.

Opinie z innych zakładów pracy

– Fabryka Maszyn Budowlanych w Głogowie

Generalnie podwyżka jest akceptowana, krytykowana jest jej znaczna wysokość. Korekta propozycji Państwowej Komisji Cen oceniana jest jako „już do przyjęcia”.

Bardzo niekorzystne nastroje wśród załogi wywołuje brak podstawowych materiałów hutniczych (głównie blachy do wysięgników teleskopowych). Produkuje się tylko półwyroby. Nie ma potwierdzenia dostaw materiałów na miesiąc luty, nie widzi się perspektyw na m-c marzec. Z tych powodów z dniem 1 lutego br. część załogi przekazana zostanie do pracy w „Bumar” Łabędy. Pracownicy otrzymują średnie wynagrodzenie, co poważnie osłabia fundusz płac.

Nie dały efektów wszystkie dotychczasowe interwencje w sprawie zaopatrzenia zakładu w materiały niezbędne do produkcji dźwigów. Niepowodzeniem zakończyły się również próby przestawienia produkcji na realizację maszyn rolniczych (głównie z powodu braku podstawowych dokumentacji).

– Zakłady Górnicze „Sieroszowice”

Większość załogi opowiada się za wprowadzeniem podwyżki cen. Jest to związane z brakiem w ciągłej sprzedaży podstawowych artykułów żywnościowych i przemysłowych.

– Załogi RSP z gminy Radwanice

Negatywna opinia o decyzji pozbawienia ich rekompensat. Wielu pracowników postanowiło zmienić pracę. Notuje się pytania: „czy są to ostateczne decyzje?”

Sekretarz KW PZPR

Zbigniew Korpaczewski

Muzeum Historyczne w Lubinie

Seria wydawnicza:
Teki Źródłowe Muzeum Historycznego w Lubinie

Tom IV
Obraz stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Wstęp, wybór i opracowanie
Marek Zawadka

Opracowanie graficzne
Jacek Świerad

Skład i łamanie
Joanna Wagner-Głowińska, Wydawnictwo GAJT 1991 s.c.

Publikacja w ramach projektu: 40. rocznica stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym 1981–1983, pod redakcją Marka Zawadki

© Copyright by Muzeum Historyczne w Lubinie
Lubin 2021–2023